Ministerstvo vnitra

Stav společenství obcí a plánované rozšíření kompetencí

Mgr. Bc. Martin Pikous

Odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy

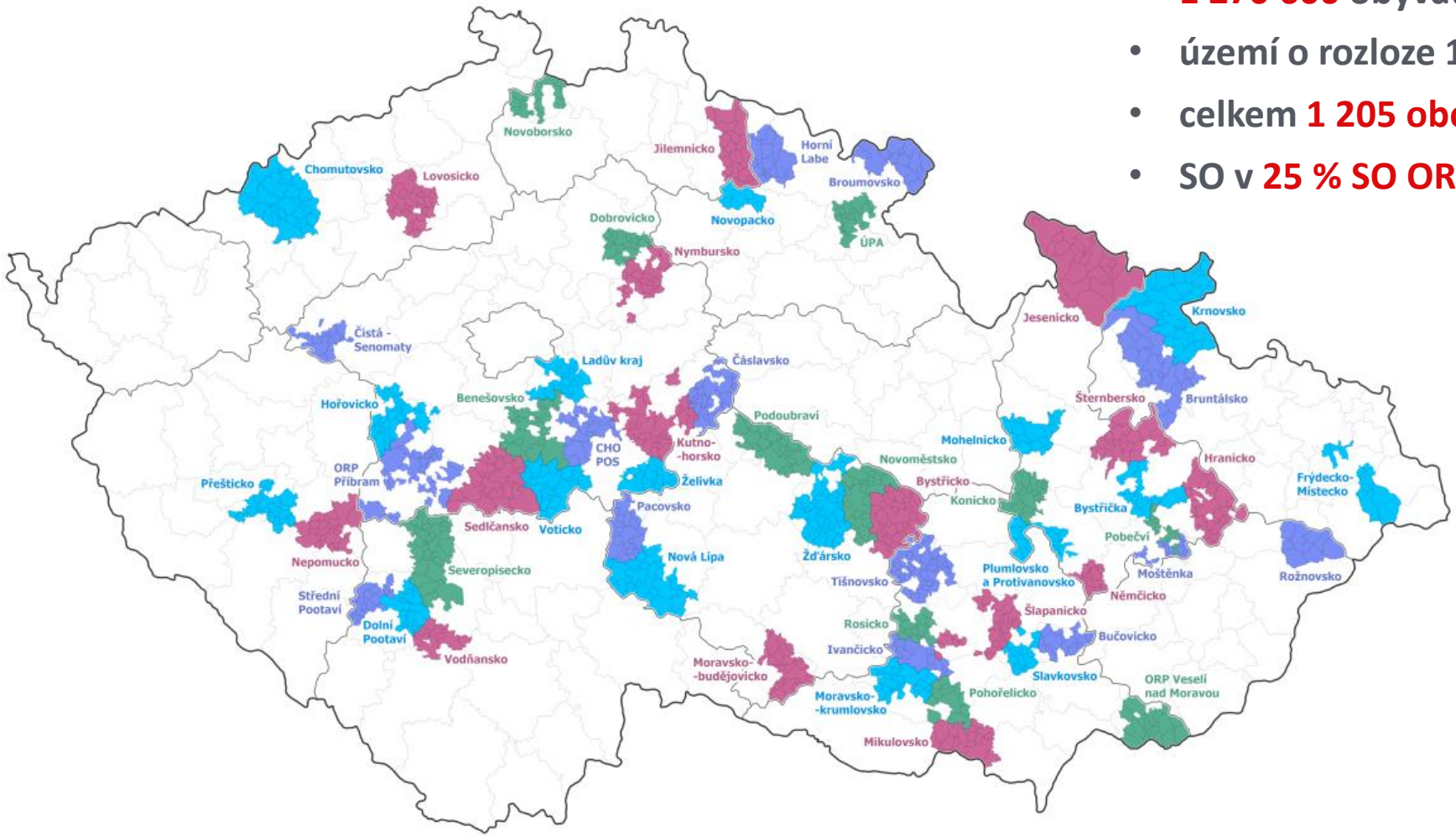
Ministerstvo vnitra

4. 11. 2026

01 Aktuální stav

Listopad 2026

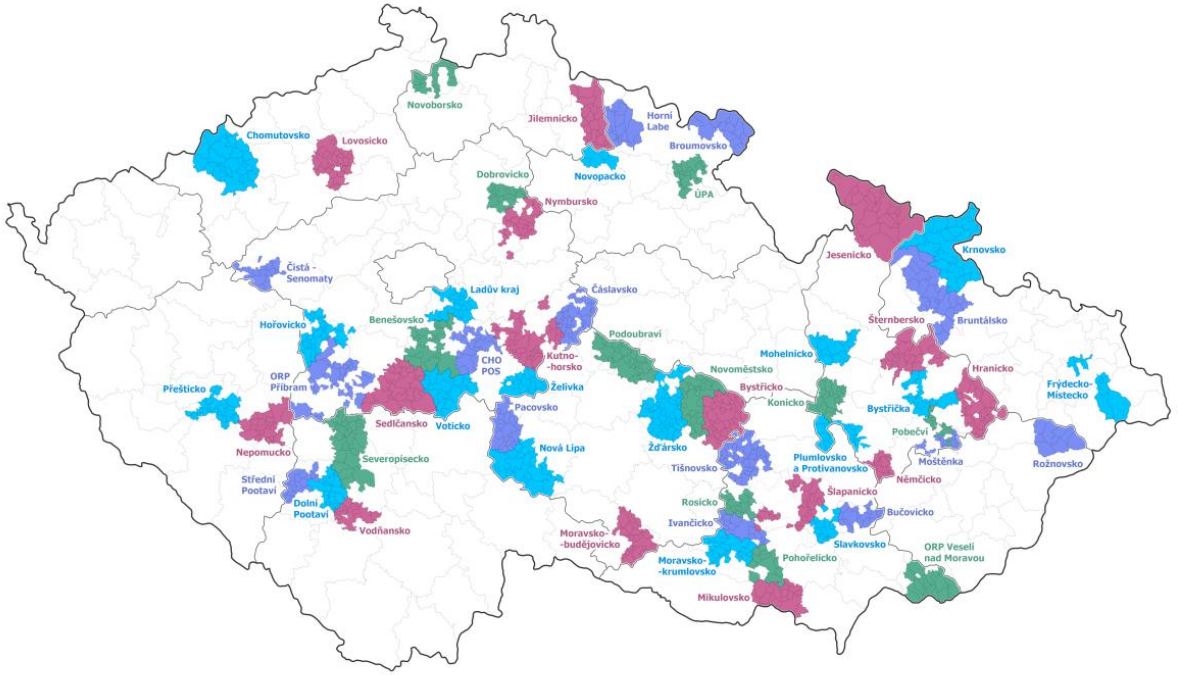
58 společenství obcí

- **1 270 600** obyvatel (12 % obyvatel)
- území o rozloze 14 300 km² (18 % území)
- celkem **1 205 obcí** (19 % všech obcí)
- SO v **25 % SO ORP**

Statistika

- Počet obyvatel od 4 755 (Čistá – Senomaty) po 80 589 obyvatel (Chomutovsko)
- Počet obcí od 5 (Novopacko) do 49 (Tišnovsko)
- Průměr 21 887 obyvatel
- Průměrně 20,8 obcí / medián 19,5
- Celkem 12 SO ve 100 % SO ORP

Dobrá praxe

- **Pacovsko** – sdílené administrativní kapacity, veřejné zakázky, GDPR
- **Voticko** – koordinace sociálních služeb
- **Tišnovsko** – svazkové školství
- **Příbramsko** – sdílený úředník, administrativní podpora obcím
- **Rožnovsko** – sdílený veřejný opatrovník
- **Jilemnicko** – společné odpadové hospodářství
- **Sedlčansko** – plánování dopravní obslužnosti pro území SO

02 Posílení kompetencí SO

Novela zákona o obcích (ST 277)

Společenství obcí – legislativní vývoj

- **1/2024**: vznik společenství obcí v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích,
- **2025:** dílčí novela, režim sdílených úředníků a zaměstnanců (neúředníků)
- **2/2026:** schválena Hospodářská strategie, vč. opatření k posílení SO
- **7/2026:** vládou schválen **návrh zákona o rozšíření kompetencí SO**
- **10/2026:** schváleny další relevantní návrhy (územní plánování, kvalifikace sdílených úředníků)

Obsah návrhu – společenství obcí

- postavení **SO jako OVM**,
- **odpovědnost** za výkon veřejné moci**, kontrola a** dozor se upravuje obdobně jako v případě obcí (MV, KÚ)
- **úprava orgánů SO**
  - Povinně: předseda, shromáždění starostů + nově **kancelář** vč. vedoucího kanceláře (stabilní aparát) a **kontrolní komise** (kontrolní mechanismy)
  - Fakultativně: **rada**, **poradní orgány**, **specializované orgány** dílčí činnosti a pro výkon práv zřizovatele (koordinace s MŠMT a modelem zřizování škol)
- Předpoklady pro výkon dalších specifických agend
  = podmínky pro realizaci již platného § 53a odst. 4: *„Stanoví-li tak zvláštní zákon, může společenství obcí vykonávat i další činnosti.“*

Obsah návrhu – společenství obcí

- postavení **SO jako OVM**,
- **odpovědnost** za výkon veřejné moci**, kontrola a** dozor se upravuje obdobně jako v případě obcí (MV, KÚ)
- **úprava orgánů SO**
  - Povinně: předseda, shromáždění starostů + nově **kancelář** vč. vedoucího kanceláře (stabilní aparát) a **kontrolní komise** (kontrolní mechanismy)
  - Fakultativně: **rada**, **poradní orgány**, **specializované orgány** dílčí činnosti a pro výkon práv zřizovatele (koordinace s MŠMT a modelem zřizování škol)
- Předpoklady pro výkon dalších specifických agend
  = podmínky pro realizaci již platného § 53a odst. 4: *„Stanoví-li tak zvláštní zákon, může společenství obcí vykonávat i další činnosti.“*

Nové kompetence SO

1. **Obecní policie**
   - **zákon o obecní policii**
   - orgán SO, obdobná pravidla jako v případě obcí
2. **Dopravní plánování**
   - **zákon o veřejných službách v přepravě**
   - tvorba společných plánů dopravní obslužnosti pro území SO
3. **Regionální politika**
   - **zákon o regionální politice**
   - role SO v systému subjektů reg.politiky

Společná obecní policie

- Možnost zřídit obecní policii jako **orgán společenství obcí**
- Rozhodnutí shromáždění starostů (nejvyšší orgán) vyhlašované ve Sbírce ÚSC, rozsah činnosti v jednotlivých obcí definován tímto rozhodnutím
- V území možná činnost jen jedné obecní policie
- Řídí předseda SO nebo určený člen, fakticky pak velitel strážníků
- Vnitřní organizace a postavení strážníků **stejné jako v případě OP obcí**
- Potenciál vzniku v nových oblastech i konsolidace fungujících OP
- Kumulace finančních prostředků = **potenciálně vyšší efektivita provozu**
- **Alternativa k systému VPS**

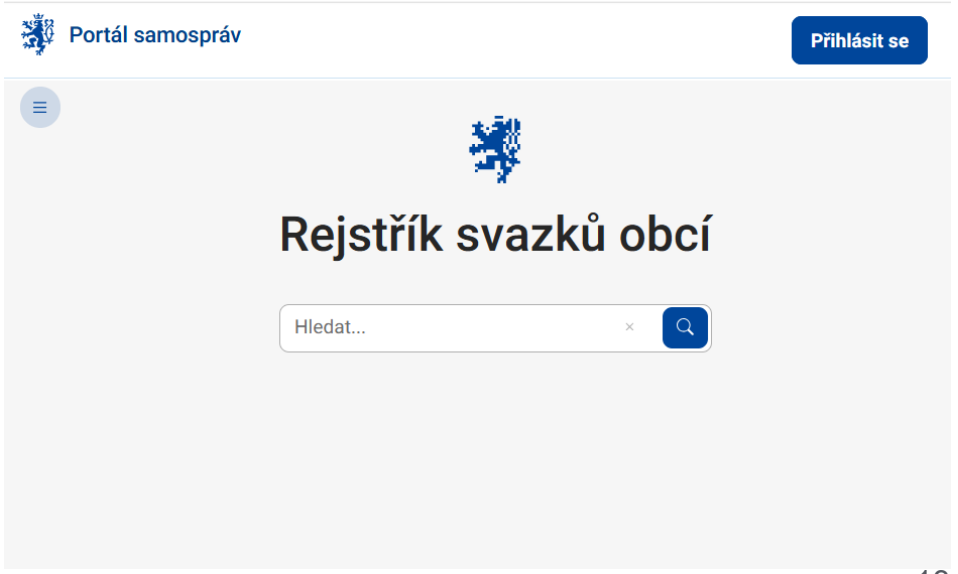
Technické změny v souvislosti s novými kompetencemi SO

1. **Zákon o obcích** – mechanismus kontroly a dozoru (MV, KÚ) jako u obcí
2. **Zákon o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci** - technicky nutné pro přímý výkon veřejné moci či obecní policii
3. **Zákoník práce** – platový režim u všech svazků obcí
4. **Zákon o správních poplatcích** - SO jako příjemce, nutné pro příjmy z pokut a správních poplatků, některá osvobození SO i DSO
5. **Zákon o základních registrech** - SO jako OVM, nutné pro přístup do některých informačních systémů
6. **Zákon o Sbírce právních předpisů ÚSC** - rozhodnutí o zřízení obecní policie obdobně jako OZV

Jednotné rejstříky

Rejstřík svazků obcí

- jednotný IS spravovaný MV, zapisují KÚ
- sjednocení a zjednodušení zápisu – zápis výhradně v systému, mimo jen negativní rozhodnutí
- vývoj 1. fáze do 12/2026 – publikační vrstva, tvorba návrhu na zápis (el. formulář)
- 11-12/2026 testování – budou osloveny KÚ
- následně integrace na ISZR, spisovou službu
- od 1.1.2027 možnost využívat fakultativně, po novele zákona o obcích povinně
- pro KÚ vznikne metodika, video manuály, školení

Pravidla vzniku SO

- Zachováno – skladebnost ve struktuře VS:

  Každá obec může být členem pouze jednoho SO

  SO musí vzniknout v hranicích obvodu obce s rozšířenou působností (ORP)

- Minimální počet obcí

  A. základ **15 obcí**; alternativně:

  B. 3/5 obcí v malých SO ORP (pod 25 obcí celkem)

  C. 10 obcí + 10 tis. obyvatel (návrh)

- 2 SO možné v ORP nad **30** ~~40~~ obcí

Smysl správního obvodu ORP

- **Územně správní členění státu** – ORP jako základní jednotka VS
- **Výkon konkrétních agend** – př. matriky, sociální služby, školství
- **Funkční mikroregion** – vazby obcí na společné centrum, služby, dopravu a ekonomiku.
- **Regionální politika a data** – ORP jako jednotka pro plánování, analýzy a cílení podpory.
- **Ověřený model spolupráce** – doporučení a zkušenosti projektů SMO ČR.

Financování

- **Vypuštěn příspěvek na činnost** – požadavek MF, HK, krajů, SMS
- ST 277 tedy **financování neobsahuje**
- **Dotační titul MV** – dokončení a vyhodnocení 2026, příprava 2027
- **Diskuse o RUD** – zřizovatelé škol / SO jako příjemci
- **Fondy investic** – viz Hospodářská strategie

03 Další relevantní legislativa

Kompetence SO napříč speciálními zákony

Další relevantní legislativa

1. **Stavební zákon** – ST 67 ve znění komplexního PN Hospodářského výboru, **SO jako možný pořizovatel ÚPD** (na základě VPS obdobně jako jiná obec) **SCHVÁLENO**
2. **Veřejné opatrovnictví** – návrh MSP, spolugestor MV, v rámci MPŘ zapracována připomínka role SO, v upraveném znění **návrh schválen vládou** / před 1. čtením
3. **Průřezová ZOZ** – PN Žbánek 887 k ST 77 související se zákonem o poměrech státních zaměstnanců - **průřezová ZOZ pro sdílené úředníky SO a úředníky POÚ / SCHVÁLENO**

04 Nelegislativní opatření

Příklady mezirezortní spolupráce

Místní školská správa

- Spolupráce s MŠMT od r. 2025
- Projekt schválen 10/2026
- Nelegislativní opatření, model spolupráce
- Základním pilířem společenství obcí
- Posilování kompetencí malých zřizovatelů formou sdílených kapacit a společně zřizovaného aktéra odpovědného za kvalitu vzdělávání
- Administrativní i metodická podpora, odbřemenění ředitelů škol
- Platforma pro možnou konsolidaci PO

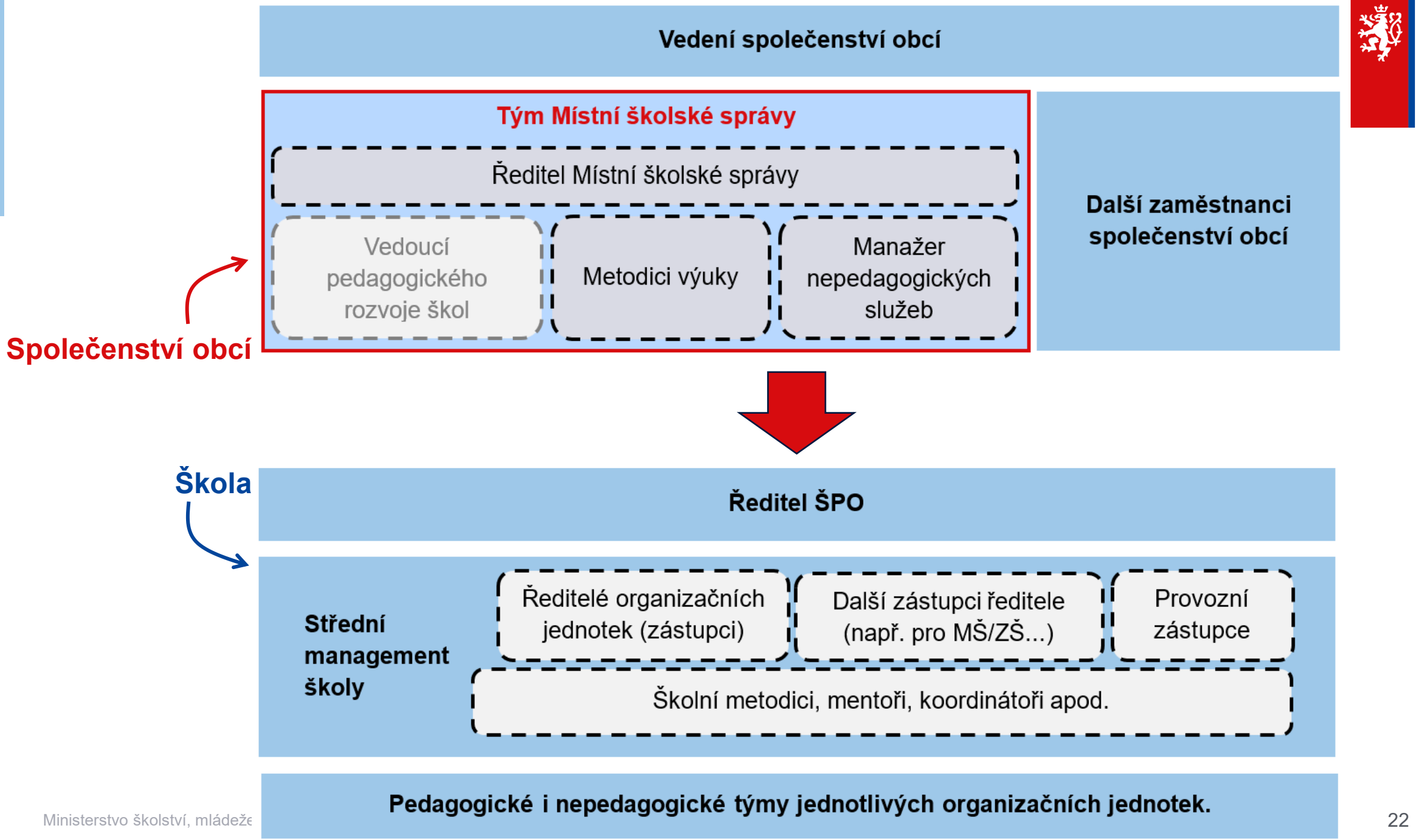
Místní školská správa

Co předpokládáme, že se v území bude dít? (Ne nutně hned a najednou.)

- **Založí společenství a optimalizují** nepedag. činnosti
  - **Odbřemení ředitele**
  - Zaměstnají tým **Místní školské správy**, který
    - **vykonává kompetence zřizovatele** vůči řediteli školy společenství obcí (jmenuje, odvolává, hodnotí; rozpočet neschvaluje)
    - **koordinuje naplňování vzdělávací strategie** vůči ostatním školám, koordinuje veřejné služby a organizuje konkurzy
- **Převádějí zřizovatelství** škol na **společenství**
- **Optimalizují strukturu ředitelství**
- Převádí školy **z PO do ŠPO**

Jak bude MŠS ukotvena? => učíme obce vzdát se kompetencí

„Ředitel Místní školské správy je **orgán společenství obcí** jmenovaný shromážděním starostů na funkční období se stanovenými odvolacími důvody, který **vede organizační složku společenství obcí “Místní školská správa”**, **vykonává vybrané kompetence zřizovatele** školy vůči řediteli školy a připravuje podklady pro rozhodování dalších orgánů společenství (zejména pro schválení rozpočtu škol apod.). Jeho působnost a rozsah kompetencí zřizovatele, které vykonává, vymezují v mezích zákona stanovy společenství obcí.“

Vedení společenství obcí
Tým Místní školské správy
Ředitel Místní školské správy
Vedoucí pedagogického rozvoje škol
Metodici výuky
Manažer nepedagogických služeb
Další zaměstnanci společenství obcí
Společenství obcí
Škola
Ředitel ŠPO
Střední management školy
Ředitelé organizačních jednotek (zástupci)
Další zástupci ředitele (např. pro MŠ/ZŠ...)
Provozní zástupce
Školní metodici, mentoři, koordinátoři apod.
Pedagogické i nepedagogické týmy jednotlivých organizačních jednotek.

Hospodářská strategie

EFEKTIVNÍ STÁTNÍ SPRÁVA

*» **Posílení společenství obcí** – pravomoc přijímat územní plány, odpovědnost za dostupnost školských a sociálních služeb, motivace pro spojování – např. francouzský model (MV, MMR, do 2028)*

ZAPOJIT OBCE DO VEŘEJNÝCH STRATEGICKÝCH INVESTIC

*» Zanalyzovat možnosti zvýšení veřejných investic na lokální úrovni pomocí společných investičních fondů **společenství obcí** **(MV, MF, do 2028)***

ZLEPŠENÍ KVALITY A FINANCOVÁNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

*» Snížení roztříštěnosti zřizovatelů škol: Změny školského zákona, zákona o obcích a zákona o krajích, případně dalších zákonů, které jednoznačně vymezí odpovědnost za kvalitu a dostupnost vzdělávání v území (včetně nástrojů k jejímu naplnění), povedou k větší motivaci zřizovatelů ke zřizování škol a školských zařízení ve větších organizačních celcích a umožní plné využití potenciálu **společenství obcí** a dobrovolného svazku obcí (MŠMT, MV a MF, do 2028)*

05 Metodická podpora MV

Samo se to nestane

Metodická podpora MV

- **Vzory** – stanovy, podklady pro zápis, vzor dohody o sdílených zaměstnancích a další úkony
- **Metodiky** – činnost SO (MV), veřejné zakázky, odpady, sociální práce, školství, spisová služba, veřejné opatrovnictví
- **Prezentace** – konference, setkání starostů
- **Individuální konzultace** – vznik, transformace, činnost

Ambasadoři

- Podpora vzniku nových SO.
- Podpora rozšiřování členské základny u existujících SO.
- Monitorování aktivit SO, identifikování poruch ve fungování, hrozba odchodu členů apod.
- Sběr příkladů dobré praxe

Ministerstvo
vnitra

Děkuji za pozornost

Mgr. Bc. Martin Pikous

Odbor strategického rozvoje
a koordinace veřejné správy

Ministerstvo vnitra

martin.pikous@mv.gov.cz